

I N G E Z O N D E N .

EEN WENSCH.

Elk rechtgeaard Nederlander, maar vooral ieder medicus, wiens hart warm klopt voor de lijdende menschheid, zal, zij 't ook in den geest, opgegaan zijn naar de plaats, waar onze wereldberoemde DONDERS gehuldigd werd door de titanen der wetenschap, door de vorsten van geboorte, ja, waar zelfs de nederigen van harte, den weldoener der ongelukkigen bij uitnemendheid een bloem van erkentelijkheid gezonden hebben.

Zijne groote daden zijn niet ten onrechte hemelhoog verheven. Men prees hem o. a. als vertrooster van moeders, door het licht aan hare lievelingen hergeven of hen voor de eeuwige duisternis behoed te hebben.

Daarom reeds zal hij in dankbare nagedachtenis door het opkomend geslacht vereerd blijven.

Maar hij deed meer. Hij heeft een school gevormd, van waar uit licht over schier de gansche beschaafde wereld is verspreid. Hij heeft ons land bedeed met een keurbende van specialiteiten, die in daden de zegeningen van den Meester alom zullen verspreiden en nog duizenden en duizenden van de weldaden doen genieten, uitgestraald door het Licht der Utrechtsche Universiteit.

Zijne dankbare leerlingen hebben in een Feestbundel den grooten Meester gehuldigd door proeven hunner studie en ervaring te leveren, welke kostbare verzameling door de vrijgevigheid der Redactie van het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* op zoo belanglooze wijze in het bezit harer abonnés is gesteld.

Ik las met nut en stichting daarin vooral de opstellen aan oogstudiën gewijd. Maar bij die lezing verlevendigde zich bij mij een zoo lang gekoesterde wensch, een wensch, die ook de onvolprezen DONDERS mij bij herhaling heeft geuit: „Och, mochten die allen, voedsterlingen der alma mater, welke bij DONDERS hun licht zochten en hun roeping voorgelegd vonden, mochten zij eens besluiten, volgens een vast plan, volgens een praktische methode, een gezet onderzoek te doen naar de gesteldheid der oogen van onze schooljeugd!”

Wel zijn de oogen der studenten van sommige universiteiten onderzocht, maar dat was, om zoo te zeggen, een retrospectief onderzoek. Ook hebben hier en daar op enkele lagere en hogere burgerscholen en gymnasia onderzoekingen plaats gehad. Maar dit getal is te gering en dat onderzoek heeft m. i. onder te uiteenlopende omstandigheden plaats gegrepen, om er een afdoend resultaat, een conclusie omtrent de overgrootte niet onderzochte schoolbevolking uit te kunnen trekken. Prof. DOIJER zegt in den Bundel, dat hij de oogen van al de schoolkinderen te Leiden heeft onderzocht. De resultaten daarvan zijn mij niet bekend geworden. Zoo zullen er wellicht nog meer zijn. Het zou te betreuren zijn als hun licht onder de korenmaat bleef. Er dient ten onzent omtrent dit hoogst gewichtig punt van prophylactische hygiëne meer licht op te gaan. Het is niet genoeg zich te vergenoegen met de resultaten door COHN, ERISMANN en honderd andere buitenlandsche specialiteiten openbaar gemaakt. De omstandigheden zijn niet dezelfde. De inrichting der schoolgebouwen, van schoolbanken, schoolboeken, de schoolmethode, ja de aanleg en het leven der kinderen van

daar, zijn niet altijd met die ten onzent te vergelijken. En toch influenceeren deze allen zoozeer op de te verkrijgen resultaten van het onderzoek.

Gedurende de reeks van jaren, dat ik vele scholen in ons land heb bezocht, o. a. met het oog op de houding der kinderen bij de verschillende werkzaamheden, is het mij gebleken, dat ondanks de betere verlichting, de betere inrichting en plaatsing der schoolbanken, ondanks de tot de onderwijzers gerichte mondelinge en schriftelijke waarschuwingen, die houding en daarmede hoogst waarschijnlijk ook de toestand der oogen, wier aanleg abnormaal is, niet verbeterd zijn.

Dit nu te constateeren op de wijze zooals door COHN en andere onderzoekers op breede schaal en volgens een vast plan in den vreemde heeft plaats gehad, acht ik een hoogst belangrijk en zegenrijk werk, een werk, dat een parel te meer aan de kroon van onzen Grootmeester in de Oogheelkunde zou bijzetten. Zulk een arbeid zou onzen DONDERS zeker hoogst welgevallig zijn, daar hij mij meermalen dit verlangen heeft te kennen gegeven.

Mochten eenige zijner meest invloedrijke en voor dit onderwerp geëmporteerde leerlingen zulk een taak willen aanvaarden, en naast de resultaten van hun onderzoek hun meer gezaghebbende stem dan de mijne bij de autoriteiten op schoolgebied tot verbetering van bestaande gebreken willen doen hooren, dan zullen zij, bij een herhaald onderzoek en gestadig toezicht, daarmede een niet minder belangrijk DONDERS-fonds stichten dan het thans opgerichte, tot aankweeking van nieuwe volgelingen van den Meester.

Leeuwarden, 5 Mei 1888.

S. SR CORONEL.

WETENSCHAPPELIJKE MEDEDEELINGEN.

SW. ECICKI, Ustilago maidis in de verloskunde. — De bekende Amerikaansche firma PARKE, DAVIS & Co., te Detroit (Michigan), heeft den overigens schaarsch bedeeden gynaekologischen artsenijschat weder met een nieuw middel verrijkt, dat tevens gebleken zou zijn tot de weeënbevorderende middelen te behooren. Dit praeparaat is: *Ustilago maidis*, door de Amerikanen, *Corn. Smut* of *Corn. Ergot* geheeten, dat de fungus is van de *Zea mais*, waaruit in verschen toestand, een vloeibaar extract bereid wordt. Volgens DORLAND, zou dit extract de weeën versterken en minder giftig werken dan *secale*. Volgens CRISLER's analyse zou het propylamin bevatten, dat dezelfde eigenschappen als het *secale* heeft, ja zelfs hiermêe identisch zou zijn.

SWIECICKI experimenteerde met dit extract en heeft het in 9 gevallen, bij welke het ostium uteri nog niet volkomen geopend was, en het hoofd in de bekkenengte of nog op de grens van bekkenwijdte en bekkenengte stond, aangewend en het bovendien nog in een geval van secundaire weeënzwakte beproefd. Door de hand op den uterus te leggen, bepaalde hij eerst de normale frequentie der weeën en gaf hierna 25 druppels van het vloeibaar extract; meer dan drie zulke doses werden niet toegediend. In 8 gevallen was het resultaat evident, na 10—15 minuten werden de weeën krachtiger en hielden langer aan. In het 9e geval was er geene werking van het middel te bespeuren. In alle 9 gevallen kwam het kind niet asphyctisch ter wereld.